

Prosodi

a) begge sprog

- en metrisk periode **skanderes ud i ét** uden hensyn til syntaktisk pause eller replikskifte
- en stavelse er **lang**, hvis den indeholder en lang vokal eller diftong ("natur") eller hvis den ender på en konsonant ("position")
- **hiat** (vokalsammenstød mellem ordene) undgås
- en kort vokal **elideres** i slutningen af et ord foran en følgende vokal
- to vokaler kan **trækkes sammen** til én lang vokal (synizese / krasis)
- **h** (græsk = spiritus asper) forhindrer *ikke* elision og forlænger *ikke* en forudgående kort stavelse

b) græsk

- en stavelse er normalt lang foran ζ (ligeledes i græske låneord i latin)
- en stavelse er undertiden lang foran forlydende og udlydende **ϑ, λ, ν, μ, σ**, særlig i epos
- foran ord, der oprindeligt begyndte med **tw* (**digamma**), er der ofte hiat eller position
- en stavelse er normalt lang foran **klusil + likvid** (*muta cum liquida*) i den tidlige digtning, men ofte kort i attisk drama, særlig komedie ("attisk korreption")
- en lang vokal eller diftong forkortes ("**korreption**") i slutningen af et ord foran en vokal

c) latin

- **udlydende -m** forhindrer *ikke* elision
- **udlydende -s** ignoreres undertiden, særlig i komedien
- **iambeforkortelse**, dvs. √- => √√ foran en accentueret stavelse, særlig i komedien
- en stavelse er kort foran **klusil + likvid** (*muta cum liquida*) i komedien, men ofte lang i epos
- en lang vokal eller diftong **elideres** i slutningen af et ord foran en følgende vokal
- begyndelsesvokalen falder bort i *est* efter en udlydende vokal ("**afærese**")

Begreber

- *afærese*: bortfald af forlydende vokal efter vokal, f.eks. Lucr. 1.205 *nil igitur fieri de nilo posse fatendumst.*
- *cæsur*: pause inden i et metrum.
- *diærese*: pause mellem to metra.
- *elision*: bortfald af udlydende vokal foran en følgende vokal: Cat. 85 *Odi et amo. quare id faciam, fortasse requiris.*
- *episk forlængelse*: forlængelse af en kort vokal i et ord, der ikke ellers ville kunne passe ind i et daktylisk heksameter, f.eks. Hom. *Il.* 1.14 ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος, Verg. *Æn.* 1.2 *Italiam fato.*
- *Hermanns bro*: to korte stavelser deles sjældent af en ordgrænse i det daktyliske heksameters 4. fod; enkelte undtagelse, f.eks. Hom. *Il.* 6.2 πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο.
- *hiat*: vokalsammenstød mellem to ord, f.eks. Verg. *Æn.* 1.405 *et uera incessu patuit dea. ille ubi matrem.*
- *iktus*: tryk på et metrums lange element (i traditionel oplæsning).
- *kolon*: typisk kombination af metra.
- *korreption*: forkortelse af udlydende vokal foran en følgende vokal: Hom. *Od.* 1.1 ἄνδρα μοι ἔννεπε.
- *krasis*: to vokaler skrives sammen i én: Ar. *Ach.* 8 τοῦργον = τὸ ἔργον.
- *metrum*: en kombination af lange og korte elementer.
- *oplæsning*: et langt element i et metrum repræsenteres af to korte stavelser: Ar. *Ach.* 21 οἱ δ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι.
- *Porsons lov*: en kort stavelse erstattes ikke af en lang stavelse foran en ordgrænse i det iambiske trimeters 4. fod; ikke i komedien, f.eks. Ar., *Ach.* 30 στένω, κέχηνα, σκορδινῶμαι, πέροδομαι.
- *sammentrækning*: to korte elementer i et metrum repræsenteres af én lang stavelse: Verg. *Æn.* 1.2 *Italiam fato.*
- *stikisk digtning* (κατὰ στίχον): alle vers eller dobbeltvers er ens, f.eks. det daktyliske heksameter i epos.
- *strofe*: kombination af forskellige kola der gentages flere gange.
- *synizese*: to vokaler læses som én: Hom. *Il.* 1.1 Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, Verg. *Æn.* 1.2 *Laviniaque venit.*
- *triade*: kombination af to ens strofer ("strofe" + "antistrofe") og en anderledes strofe ("epode").

Håndbøger

- Boldrini, S. *Prosodie und Metrik der Römer*. Stuttgart & Leipzig 1999
- Christ, W.: *Metrik der Griechen und Römer*. Leipzig 1879
- Drexler, H.: *Einführung in die römische Metrik*. Darmstadt 1967
- Korzeniewski, D.: *Griechische Metrik*. Darmstadt 1968
- Maas, P.: *Greek Metre*. Oxford 1962
- Raven, D.S.: *Latin Metre*. London 1965
- Snell, B.: *Griechische Metrik*. Göttingen 1962
- Ussing, J.L.: *Græsk og romersk Metrik*. København 1893
- West, M.L. *Greek Metre*. Oxford 1982
- West, M.L. *Introduction to Greek Metre*. Oxford 1987